

Mostno novica.

Krepak odgovor Fitzsimmons glede vojaških priprav. Komu pripada zemlja. Kdo dela profit?

—Myron T. Herrick, upliven republikanec, ki namerava letos kandidirati za senatorja Zjed. držav iz države Ohio, je predsednik "National Security League" in je pozval več Clevelandčanov, da pristopijo k tej ligi. Glavni namen te lige je delati med ameriškim ljudstvom kolikor mogoče za povečanje vojaštva in za velikanjska vojna naročila. Med pozvanimi za pristop v ligo je bil tudi Fitzsimmons, znani zagovornik srednjih slojev, ki je odgovoril Mr. Herricku: Tudi jaz sem za to, da se domovina pripravi za vsako nevarnost. Vsi skupaj imamo enak cilj. Predvsem hočemo, da se ameriški narod čuti varen v svojih mejah. Tudi mi smo za pripravljenost, če razumete pod tem kaj drugega kot jeklene oklope za bojne ladije. Nobena dežela, najbolj še tako močna z vojaštvom in orožjem, ni pripravljena za obrambo, če narod nima drugega za varovati kot svoje gospodarje in svoje boro delo. Kako bo ljudstvo navdušeno za obrambo, če je 60 odstotkov vsega narodnega premoženja v rokah procentov naših mogotcev? Kako bo narod z veseljem branil bogastvo drugih, če sam nič nima. Toda za pripravljenost smo tudi mi, ki nič nimamo. In zato bi se moralo vprašati one, ki delajo za pripravljenost. Ali ste za to, da vlada izdeluje orožje ali privatni kapital, ki dela ogromne dobičke, katere potem uporabi, da hujška ljudstvo na vojno? Ali ste za to, da trpijo stroške za oborožjenje le bogati potom dedščin in dohodninskega davka, ne pa tudi ubogi ljudje z direktnimi davki? — Dne 9. aprila se vrši v Grays Armory veliko zborovanje, kjer se bo govorilo o pripravljenosti za to in proti.

—Država bo dala preiskati v Clevelandu vsa stanovanja, kjer imajo borderje. Iz Columbusa je prišlo v Cleveland deset državnih deputitov. Mnogo požarjev zadnjih časov izvira iz takih stanovanj, in tako tudi zadnji požar v Foster poslopju, kjer sta zgorile dve osebi in 18 bilo nevarno ožganih. Tri osebe v bolnišnici bodo najbrž še umrle.

—Kot smo že poročali, upeljejo najbrž zopet večerne stanke na sodnih, da delavci ki po dnevu delajo, lahko zvečer uložijo svoje prošnje za državljanske papirje. Tujkajni sodniki so se celo izjavili, da so pri volji zvečer imeti sodnijo in izdajati državljanske listine. Z napetostjo se pričakuje odgovora iz Washingtona.

—V četrtek je dobilo 28 prošnic državljanke papirje na Common Pleas sodniji. Med temi 28 prošnic je bilo zastopanih 9 narodov, toda Slovenci so bili zastopani v največjem številu — izmed vseh narodov, kajti deset Slovencev je dobilo v četrtek papirje. Zopet so Slovenci prekosili vse druge narode glede državljanstva. Sledeči so dobili državljanske papirje: Frank Škulj, Anton Kuhelj, Fr. Nose, Henry Pelkoff, Frank Pintar, Stefan Peterlin, Leopold Novak, Ferdinand Ferjančič, John Slogar in Martin Bučar. Castitam novim državljanom!

—Enaki nemiri kot pred leti v Clevelandu so se pripetili ta teden v Toledo, ko so vsi uslužbenci počestne železnice odšli na strejk, ker je kompanija prepovedala uslužbencem

Novice iz bojišča.

Rusi napredujejo na fronti pri Dvinsku. Nemci so zasedli nekaj ozemlja okoli Verduna.

Petrograd, 30. marca. Na fronti, kjer se borijo Nemci in Rusi, je nastalo južno vreme, vsled česar so boji nekoliko ponehali, vendar so Rusi še neprestano v ofenzivi. Blizu jezera Naroc so Rusi pregnali Nemce iz velikanskih gozdov, kjer so imeli močne postojanke. Tudi pri kanalu Oginski so Rusi zasedli več vrst nemških strelnih jarkov. Rusi so pričeli z ofenzivo tudi ob reki Stripi in ob Besarabski fronti. Posebno hudo napada ruska artilerija avstrijske postojanke v Bukovini.

Dunaj, 30. marca. Več laških divizij je napadlo avstrijske postojanke pri Sv. Martinu in Michaelu blizu goriškega mostišča. Kot se uradno poroča, so bili Italijani z vsilo in velikimi zgbami vrženi nazaj. Avstrijski zrakoplovci so napadli železniško zvezo z Benetkami.

Petrograd, 30. marca. Turki so začeli z ofenzivo proti ruskim četam v Mali Aziji, toda Rusi so odvrnili napad in pogrnali Turke na celi fronti in beg. Turki so imeli pri tem močne zgbue. Ruski vojni minister Polivanov, ki je bil v tej službi zadnjih devet mesecev, se je odpovedal svojememu mestu. Na njegovo mesto pride general Čuvajev. Ruska vlada še vedno preiskuje, kdo je vzrok da ruska armada ni imela dovolj streljiva za vojsko.

Amsterdam, 30. marca. Nemci so napadli z vsilo francoske postojanke severozahodno od Verduna in so prisilili Francoze, da so se umaknili na eno miljo široki fronti. Toda nemški poskusi, da bi izkoristili svoj prvotni napad, so bili ustavljeni od francoskih topov. Pri Malancourt, kjer so Nemci prodri naprej, so bili ustavljeni s pomočjo teških francoskih topov v Argonih.

Atene, 30. marca. Ameriški, španski in rumunski konzuli so zaprosili svoje vlade, da smejo oditi iz Soluna, kjer je bivanje jako nevarno. Grška vlada je protestirala proti nemški vladi, ker so pretečeni pomletelji Zeppelini napadli Solun in ubili 20 Grkov.

Pariz, 30. marca. Skoro en cel armadni zbor je bil uničen včeraj od francoskih topov in strojnih pušk, ko so Nemci hoteli napredovati severno-vzhodno od Verduna. Francosko uradno poročilo ceni nemške zgbue na 15.000. Kakih sedem divizij je napadalo francoske postojanke. Najmanj 70.000 Nemcev je bilo udeleženi pri naskoku. Nemci niti prilike niso imeli, da bi se sprjeli s francosko infanterijo, ker kakor hitro so se približali francoskim vrstam, so bili pobiti od francoskih strojnih pušk.

Bitka okoli Gorice.

Berolin, 30. marca. Silna bitka se vrši pred Gorico, in na obeh straneh je mnogo vojaštva udeležena. Uradno avstrijsko poročilo pravi, da je ujetih 350 Italijanov. Na Doberdobski planoti je bil laški napad odbit od Avstrijev.

Novi nemški submarini.

Lisbon, 30. marca. Nemčija gradi posebne vrste submarinov, takozvane "drednaught" submarine, katerih vsak ima po 10 do 12 topednih cevij, ki ploveh deset milj pod vodo in 18 milj nad vodo. Imajo baterije 4 palčnih topov in so lahko na potu več tednov.

—Dr. Jadranska Vála, št. 178 SNPJ priredi 21. maja piknik na Louis Recharjevih farmah.

Villa skoro mrtev.

Meksikanska vlada je dovolila ameriški vladi uporabo meksikanskih železnic za čas vojne.

Washington, 30. marca. Ena največjih težav pri preganjanju bandita Ville je bila danes odstranjena, ko je meksikanski začasni predsednik Carranza dovolil Zjedi državam uporabo meksikanskih železnic. Vojni tajnik Baker je nemudoma naročil generalu Funstonu naj pošlje živež in vojaške potreščine v Meksiko ameriški ekspediciji, toda streljiva za časno še ne smejo pošiljati po meksikanski železnici. General Funston bo najbrž tudi zahteval da pridene vojaško stražo vsemu blagu na železnici, ker se boji, da meksikanski banditje spotoma oropajo vlake. Ameriška vlada se bo še nadalje pogajala z meksikansko vlado, da se dovoli tudi streljivo prevajati na fronto. Dosedaj morajo za vojaštvom voziti vse potrebščine na avtomobilih. Ameriška vlada mora seveda za vsako rabo železniških vozov plačati.

Nobenih posebnih vojnih novic ni iz fronte, razven toliko je gotovo, da je ameriška ekspedicija precej blizu banditu Villi. Noben častnik neče povedati, kako dolgo bo trajala ekspedicija proti meksikanskim banditom.

New York, 30. marca. Sem so pripeljali iz Anglije nemška ogleduha po imenu von der Goltz, ki je bil imenovan priatelj spodnega nemškega atašeeja, kapitana Von Papena. Von der Goltz je bil na čelu nemški zaroti in je organiziral posebno ekspedicijo med ameriški Nemci, da bi iz Buffalo napadli Canada s tem, da bi razdrli železniške mostove, tih, javna poslopja in vojaška skladišča. Zjed. države imajo o tem načrtu v rokah dokaze, in vrši se posebna preiskava pred maršalom Zjed. držav v New Yorku.

Washington, 30. marca. Dva člana iz kabineta predsednika Wilsona sta se danes izjavila, da je spor med Ameriko in Nemčijo čimdalje večji in da pride na vsak način do prekinitve diplomatskih razmer. Ameriška vlada je dobila neovrgljive dokaze, da je neki nemški submarin najprvo napadel parnik Englishman, na katerem so se nahajali Amerikanci, s strelji iz topov, nakar je submarin parnik torpediral. Vse to se je zgodilo brez svařila. Zajedno poroča ameriški konzul Frost iz Queestowna, da so Nemci zopet torpedirali neki parnik brez svařila. Državni oddelek ameriške vlade je nadalje dobil absolutno verodostojno poročilo, da imajo nemški kapitani submarinov skrivno povelje, da morajo torpedirati vsako ladijo brez svařila, najsibo angleška ali nevtalna, če se hoče približati angleški obali. Iz popolnoma verodostojnih virov se poroča, da Zjed. države odnehajo le v slučaju, če Nemčija da absolutno garancije, da ne bo napadala več trgovskih parnikov. Če Nemčija tega ne stori, tedaj je zveza med Nemčijo, Avstrijo in Ameriko prekinjena, in kakršne bodo posledice, ne more nihče še vedeti.

—V petek ob pol osmih zvečer se vrši na sodniji na pošti slavnostni sprejem novih državljanov. Petje, godba in govori so na programu. Vsi, ki so zadnje čase na sodniji na pošti prestali skušnjo za državljanje, naj se oglašajo.

Železniška nesreča, 27 mrtvih.

Trije brzovlaki New York Central železnice so trčili skupaj. 27 mrtvih in skoro 50 ranjenih med razvalinami. Potniki so bili na nečloveški način razmesarjeni. Kolizija vlakov se je pripetila zjutraj ob hudi megli radi napačnih signalov. Uslužbenci trde, da so signali pokvarjeni, kompanija dolži nered pri delu.

Prvi in drugi oddelek vlaka, ki je znan pod št. 86, "Chicago-Buffalo Flyer", oba na potu iz Chicago v Cleveland, sta zadelo skupaj eno miljo od vasi Amherst, blizu Loraina, 32 milj od Clevelanda, v sredo zjutraj ob pol štirih. V istem trenutku, ko sta bila oba vlaka razbita, je privozil najhitrejši ameriški vlak "Twentieth Century Limited" na drugem tiru in zadel v ruševine razbitih prvih dveh vlakov, ena najbolj groznih železniških nesreč v zgodovini železniškega podjetja. 27 oseb je bilo mrtvih, 45 prepeljanih v bolnišnico v Elyriji. Ob času nesreče je vozil prvi oddelek vlaka št. 86 jako počasi po tiru, ker je videl pred seboj znamenje, da pot ni prosta, drugi oddelek istega vlaka pa je zavozil s hitrostjo trideset milj v prvi oddelek. Oba vlaka sta vozila proti vzhodu, in sta bila tako razbita, da so posamezne kare padale na zapadni tir, kjer vozijo vlakovi proti Chicagu, in v tem trenutku je pridrel bliskoviti vlak "Twentieth Century Limited" od New York Central železnice in zavozil s hitrostjo 60 milj v razvaline prvih dveh vlakov. Katastrofa je bila popolna.

Ko so se razvaline nekoliko poglele, so začeli šteti mrtve, oziroma pobirati ostanke mesa in kosti strašno razmesarjenih človeških trupel izpod razvalin. Do četrtega zvečer so našli 27 mrtvecev.

Siloviti privoz.

Zjutraj ob pol štirih, ko se je pripetila nesreča, je vladala huda megla. Albert Ernst, ki straži železniški stolp pri Amherstu za regulacijo vlakov, ni spal že dve noči, ker mu je žena na noč poprej porodila in obolela kakor tudi otrok. Na vsak način pa je ta Albert Ernst nastavl rudečo luč v stražnem stolpu, kar pomeni, da se mora vlak tam ustaviti. Zakaj je nastavl rudečo luč, se ne ve. Ko je prvi oddelek vlaka št. 86 zagledal rudečo luč, je strojevodja s trupno silo ustavil svoj vlak, dočim je brakeman prvega vlaka zapustil vlak in tekel nazaj, da signalizira drugemu vlaku, ki se je približeval s silno hitrostjo. Toda bilo je nepozno. Drugi vlak je z nagliko 50 milj zavozil v prvega. Strojvodja drugega oddelka vlaka ni mogel zapaziti ob času signale radi silne megle. Strojvodja vlaka je bil komaj za 20 jardov oddaljen od prvega, ko je strojevodja opazil katastrofo, ki je bila neizogibna. Zračne zavore so zajemale, ves vlak se je stresel, pa prepozno.

Masa človeškega mesa in razvalin.

S strašnim hrúšdem je zavozil stroj drugega vlaka v prvi vlak, ki je mirno stal. Divji krič brakemana je zamrl v silnem gromenju sikajoče pare, razbijanju jekla in lesa in človeškega mesa in kosti, ki so se ločile od trupel potnikov. Stroj drugega vlaka je prodril v štiri vozove prvega vlaka, predno se je ustavil.

Druga nesreča.

Komaj se je razvalil in razrušil prvi in drugi vlak, že je pridrel kot hudournik bliskoviti vlak "Twentieth Century Limited". Samo pol minute pozneje kot se je pripetila prva

Železniška nesreča, 27 mrtvih.

Trije brzovlaki New York Central železnice so trčili skupaj. 27 mrtvih in skoro 50 ranjenih med razvalinami. Potniki so bili na nečloveški način razmesarjeni. Kolizija vlakov se je pripetila zjutraj ob hudi megli radi napačnih signalov. Uslužbenci trde, da so signali pokvarjeni, kompanija dolži nered pri delu.

nesreča, privozil je na drugem tiru in zadel kot strel v prva dva zdrobljena vlaka, podiral in rušil pred seboj vse, dokler se ni sam ves razbit ustavil sto sešnjev od mesta, kjer je zadel. Tu je nastal drugi kup človeških rok, nog, mesa in kostij.

Kaj pripovedujejo ostali?

Ljudje, ki so prišli živi iz te grozne nesreče pripovedujejo stvari, ki so skoro nevrjetne, tako so grozne. Robert Wright iz Pittsburga, ki se nahaja sedaj v bolnišnici z zlomljeno nogo, pravi: Sedel sem na svojem sedežu s prijateljem in sva šla denar ter delila stroške za potovanje v Pittsburg, kjer sva hotela kupiti čredo konj. Nasproti nama sta sedela dva mlada zakonska, najbrž na ženitovansjskem potovanju. Mahoma pa nas nekaj dvigne v zrak. Stoklo je prišlo treskati okoli nas. Strašen ropot in hrúšč. Obrnem se in vidim svojega prijatelja z obema nogama odbitima. Na hodniku kare sem videl mrtvo nevesto. Bila je vsa zdrobljena. Njen mož pa leži poleg nje še živ, toda ves krvaveč. Denar se mi je zbil iz rok in ga nisem več našel.

Kdo so mrtvi?

Sledeči so mrtvi pri železniški nesreči: Mrs. Jennie Haddad, 5600 Superior ave, Cleveland. Arpad Heitai, poslovodja ogrskega gledališča v New Yorku, bivajoč v Clevelandu. Bert A. Aish, poštni uradnik iz Amhersta, kjer se je pripetila nesreča. Aish je bil uposlen pri železnici kot poštni železniški uradnik, in njegov oče v Amherstu je zjutraj, ko se je pripetila nesreča, baš korakal v bližini in bil takoj zraven mrtvega sina. Charles Nelson, Chicgo, član strojniške unije. Rev. Gustav Waly iz Detroita. David Fruchtman iz Toronto. Malcina Bernal iz Idiana Harbor, Ind. Giorgi Ojanco iz Idiana Harbor, Ind. Rosin Obdiah, Indianapolis. Harry White iz Chicago, železniški porter. Dr. John M. Grau, Jersey City, O. zdravnik. Ref. Wean, nepoznan naslov. Edwin L. Laroy, prodajalec St. Louis. Bruce Brownlee, Hillsdale, Pa. Fred Weaver, Detroit. J. Risey, nepoznan. Poleg teh so še trije nepoznani moški mrtvi in sedem žensk.

Preiskava se je pričela.

Zvezini in državni uradniki skupaj s kompanijskimi uradniki so pričeli s preiskavo strašne nesreče. Iz Washingtona, Pittsburga in Chicage so dospeli zvezin preiskovalci, da doženejo kdo je kriv strašne nesreče. Glavni prič pred preiskovalci bodeta Herman Hess, strojevodja drugega vlaka št. 86, ki je prvi zadel v vlak pred njim, in druga priča je Albert Ernst, stražar pri stolpu blizu vasi Amherst.

Kaj pravi stražar Ernst?

Albert Ernst se je izjavil: Avtomatični signali pri stražnem stolpu niso bili v redu. Na tem mestu svečano izjavljam, da nikakor nisem jaz ustavil prvega vlaka številka 86, ko je drugi vlak zavozil vanj. Nepravilnost pri signalnem sistemu je bila vzrok, da se je prvi vlak ustavil, nakar se je zgodila nesreča. Signal je bil najbrž prekrizan in polomljen ter je dajal napačna znamenja, nam-

Železniška nesreča, 27 mrtvih.

Trije brzovlaki New York Central železnice so trčili skupaj. 27 mrtvih in skoro 50 ranjenih med razvalinami. Potniki so bili na nečloveški način razmesarjeni. Kolizija vlakov se je pripetila zjutraj ob hudi megli radi napačnih signalov. Uslužbenci trde, da so signali pokvarjeni, kompanija dolži nered pri delu.

reč, namesto, da bi dobil prvi vlak znamenje, naj gre naprej in drugi vlak, naj počaka, je signal kazal tako, da se je ustavil prvi vlak in drugi vlak je dobil prosto pot, nakar je sledila katastrofa.

Grozote okoli razvalin.

Prvi, ki so prišli na lice mesta so bili štirje zdravniki iz vasi Amherst pri Lorainu. Zdrobljeni deli človeških teles so ležali vseokoli v blatu in med razvalinami. Jeklo in železje je bilo oškropljeno s človeško krvjo, in ponekod so se držali kosi človeškega mesa, roke ali noge, o katerih zdravniki niso mogli dognati, komu spadajo. Tam nekje med razvalinami so dobili mladega moškega in ženske, skupaj v objemu, kakor sta spala v postelji Pullmana, toda ženska je bila brez glave, moški pa brez noge. Mnogo ranjenih je bilo skoro napol blaznih, in malo-kdo se je zavedal, kaj se je zgodilo. "Kaj bodele naredili s menoj?" je vpraševal neki star mož, katerega so vsega krvavega vlekli iz razvalin. "Prosim vas, ubite me, ker je prehudu živeti!" "Za Krista voljo, rotim vas, ubite me, usrdite me, moj položaj je pregrozen," tako je stokal drugi, katerega hrbet je bil ves razbit in razsek. "Pojdite, poiščite koga drugega!" je kričal tretji moški, ko so se zdravniki približali. Ko ga zdravniki natančneje preiščejo, so dobili, da ima eno nogo tako zdrobljeno, da ni bila za spoznati.

Pogrebnihi na mestu.

Za zdravniki so prišli pogrebnihi, še pred njimi pa rešilno moštvo železnice. Začeli so dvigovati razne kare, razvaline, jeklo in les. Povsod se je našla kakka roka, kak mrtev človek, kri in meso. Tupatam so potegnili še kakoga živega izpod razvalin. V velikih pletenih kosarjih so pobirali človeške ostanke. (Slika tega prizora vidijo naši naročniki na drugi strani.)

Mož brez domovine med ranjenimi.

Med ranjenimi se nahaja tudi neki Al Osman iz Clevelanda, o katerem se govori, da nima domovine. Bil je rojen v Prizrenu, ko je mesto spadalo še Turčiji, in ko je Srbija premagala Turke, je prišel pod srbsko vladno. Pred tremi leti je prišel Osman v Zjed. države. Lansko leto so mesto Prizren osvojile bulgarske čete. Sedaj se nihče za njega ne potegná, ker njegova domovina nima vlade. Mož je mohamedanec.

Tožbe in škoda.

Kakor hitro se razmere sčistijo, tedaj se pričakuje na stotine tožb proti kompaniji, New York Central železnice. Sama škoda, ki jo železnica trpi radi nesreče, znaša več stotisoč dolarjev. Potniki "Twentieth Century vlaka" so opravičeni do odškodnine za vsako uro zamude, ker New York Central železnica garantira pravočasno vožnjo na tem vlaku. Na stotine drugih tožb za odškodnino bo vložnih.

—John Horn, uposlen pri Brown Hoisting Co. stanujoč na 10625 Olivet ave. Cleveland, je v četrtek prišel pri delu v dotiko z živo električno žico in bil takoj ubit.

NAROČNINA:
Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland, po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posredna številka - 30

Vsa plačila, dopolnil in donar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
3119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher. LOUIS J. PIRC, Editor.
ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 26,000 Slovenians (Krivine) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 199
Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 38, Friday March, 31, 1916

KAJ BO PO VOJSKI?

V očigledno gospodarskega položaja v Evropi na podlagi naziranja, da se bo vojna končala v dvajsetih mesecih, je jako važno za ameriške trgovce, da se pripravijo na ta položaj, in na vsak način mora vlada prediskretivo vse potrebno, da ameriške koristi ne bodo nikjer trpele. Vsak izdelovalec mora biti dalekoviden dovolj, da spregleda, kaj bo z njegovo lastno industrijo po vojni. Če spada tak industrijec v vrsto onih, ki izdelujejo predmete, katere mora Evropa tudi po vojski kupovati, tedaj je lahko zadovoljen in miren. Če spada industrijec v vrsto onih, ki se morajo boriti s konkurenco evropskega izdelka, se pa mora pripraviti na še hujšo konkurenco kot jo je imel pred vojno. Nihakor pa ni mogoče, da bi vse industrije sporazumno analizirali. Očividno je, da bodo v Evropi zahtevali od Amerike po vojni večina surovine, material, iz katerega se potem producirajo dovršeni predmeti. Razven kar se tiče živil, bodo večina pri nas kupovali samo industrijanci, ki morajo imeti surovine, če hočejo, da njih evropske tovarne delajo s polno paro. Masa ljudstva ne bo mnogo kupovala v Ameriki, pač pa bo ta masa izdelovala mnogo blaga, da ga prodaja v Ameriko.

Stara in nova domovina.

1. V stari domovini vlada cesar po nekaki dedni pravici in božji volji. Ima okroglo redne plače okrog trideset milijonov kron in posestev in graščin, da menda sam ne ve zanje. Vsak član cesarske rodbine ima takoj od rojstva nekako apanažo, katere znaša okrog pol milijona kron na leto in poleg še drugi dohodki.

V novi domovini imamo predsednika, katerega voli ljudstvo vsake štiri leta. Več kot dvakrat po vrsti ni bil izvoljen še nihče. Ima plače sto tisoč dolarjev na leto, dasi so Zedinjene države primeroma desekrat večje od Avstro-Ogrske. Ljudij imajo še jedenkrat toliko.

2. V stari domovini imamo poslansko in gosposko zbornico. V poslansko pridejo poslanci, izvoljeni na volitvah, v gosposko zbornico pridejo stro sami plemenitiši po dednem pravu. Voli jih nikdo ne — Slovenci nismo imeli do danes še nobenega lajka v gosposki zbornici, dasi imamo na papirju enakopravnost.

V novi domovini imamo dve zbornici in v obe pridejo tisti, katere izvoli ljudstvo.

3. V stari domovini ne sme imeti nobenega shoda brez državnega dovoljenja. Na vsakem shodu sedi vladni zastopnik, kateri ima pravico zahtevati shod, če rečeš le par preresničnih besedij.

V novi domovini je svoboda besede — govoriš kar hočeš in kritikuješ, kar hočeš.

4. V stari domovini mora

ti vsak časopis, predno izide, pred državnega pravdnika, kateri črta in konfiskuje vse, kar bi žalilo kako oblast ali pa kar bi odprlo ljudstvu oči.

V novi domovini imamo svobodo tiska — pišeš, kar hočeš, razven nemoralnih stvari. Če koga žališ — pa naj bo predsednik ali zadnji državljan, te ima pravico tožiti.

5. V stari domovini imenuje vlada deželne predsednike, potrjuje župane — in ima sploh vsjo oblast.

V novi domovini volimo governere. Naše župane voli ljudstvo in kdor je izvoljen, tisti je župan.

6. V stari domovini mora imeti vsake zakon in vsaka naredba državnih in deželnih zborov cesarsko potrdilo. Če jo ne potrdi, ni nobene pritožbe več.

V novi domovini je predsednik sicer eksekutiva, kateri ima sicer pravico iz važnih razlogov, da ne potrdi kakega sklepa, toda če zbornica v drugič vzprejme tisti sklep s predpisano večino, postane sklep zakon in veljaven preko predsednika.

7. V stari domovini si podanik, kar je nekaj poniževalnega. Vlada ne govori drugače kot o podanikih. Udanost in zvestoba prisezaš cesarju.

V novi domovini si državljan. Zvestobo prisezaš zastavi, katere je simbol naroda, katere predstavlja narod.

8. V stari domovini živi v Avstro-Ogrski kakih ducat narodov, kateri so si vedno v družeh. Vsak narod sovrabi lastnega — vse sile majhnih narodov se izgube v jezikovnih bojih.

V novi domovini pa živi včasih pod jedno streho ducat narodov, ki prav složno žive drug poleg drugega.

9. V stari domovini si delal po šestnajst ur na dan, zaslužil si močnik in žgance in toliko cap, da nisi bil nag.

V novi domovini delaš — to je res, a vidiš včasih kak denar in živíš kot se spodobi človeku. Več tukaj ostane mesa v jedni družini, kot se ga tam sne v ducat družinah.

10. V stari domovini si pustil svoja najlepša leta, dajal si krvni in denarni davek, a ona ni imela prostora zate. Če si hotel biti človek, si moral iti v tujino za kruhom.

V novi domovini nimaš vojaščine, imaš boljši in tečnejši kruh kot je bil tam.

11. Stara domovina pozna tvoj dolar, čim več jih je, tem bolje je. Vedno ti moli nasproti velika, večno prazna roka daj, daj, daj. In dajes in vse skupaj pada v neko brezno.

Nova domovina redko upraša za tvoj dolar. Kamor ga obrneš, se pozna. Tukaj si človek s pravicami in dolžnostmi kot kot vsi drugi.

12. Veliko tisočev jih je že bilo v Ameriki. Veliko tisočev se jih je vrnilo v staro domovino. Nikdo se ne kesa, da je bil kdaj v Ameriki, skoro vsak se kesa, da se je vrnil nazaj.

Vse to premisli in prevdari in presodi, potem pa pojdi ali ostani.

Poljaki plačujejo svojim rabljem.

Ugleden poljski državljan v New Yorku je dobil pretekli teden nekaj odtisov nemških vojaških povelj za one kraje Poljske, katero je zasedla nemška armada. Večina teh povelj je podpisana od generala Hindenburga, in povelja so jasno spričevalo, da Hindenburg vlada na Poljskem z železno pestjo. En sam vzgled: Neko povelje obsoja na smrt dva Poljaka, ker sta se pregrešila proti vojaški oblasti, in poleg povelja je pristavljeno, da morata oba Poljaka plačati iz svojih lastnih sredstev rablju za njegovo deho.

Nemški uradni časopis, ki shaja na Poljskem in kopije nemških plakatov, ki so nabiti po mestih in vaseh sedaj pod nemško komando, so se utihotapile preko Rumunije in preko Ruske, nakar so dospеле v Ameriko. Ta nemška povelja so

vanjs politične vsebine, vsako drugo zborovanje pa mora biti vsaj 5 dni prej naznanjeno, in navzoči nemški častniki lahko razsere tako zborovanje, kadar se mu pojdubi. Vsa politična društva so razglašena. Vsakdo kdor skliče sejo, ali je le količkaj udeležen seje, plača 10.000 mark kazni ali sedi eno leto v ječi, če se ne ravna po teh dooločilih.

Nad vse značilno za nemške kulturne razmere, za silno nemško okrutnost in barbarizem, pa so sledeče obsodbe, ki so bile izdane od nemške oblasti na Litvinskem: Franz Kuršnieš je obsodjen na deset let ječe, ker je skušal otopati Goldinga in na tri leta ječe, ker je napadel Bantashena, skupaj trinajst let ječe. In ker poleg tega ni izročil svojega orožja nemški oblasti, se obsodi še na smrt!!! — Peter Gomas je obsodjen na sedem let ječe radi napada na Bantashena, na deset let radi napada na Brusinskija in na pet let ječe radi napada na Tomisa, skupaj 22 let ječe, in ker ni hotel oddati svojega orožja se poleg tega še obsodi na smrt. Ob obtožbenca sta tudi obsodjena, sta plačata vse stroške obravnave. Ob sta bila ustreljena 9. okt. 1915.

međ njimi 2 na Dunaju, 4 v Gradcu, v Mariboru 1, 6 v Celju, 1 v Ptuj, 6 v Ljubnem, 1 v Voltbergu, 1 v Mošnjah in 3 v Trstu v predmestju. Domačini so zboleli: 2 v Gradcu, 5 v Celju ter oni v Ptuj, Ljubnu, Voltbergu, Mošnjah in Trstu.

Pegasti legar. Od 6. do 12. febr. je zbolelo v Galiciji 273 in v Bukovini 10 oseb za pegastim legarjem. Drugod je v istem času zbolelo za pegastim legarjem 115 oseb in sicer 1 na Dunaju in 74 na Štajerskem, vsi tujci.

Osumljen umora. Gostilničarka Terezija Kos na Pragerskem so našli dne 10. febr. v njeni drvarnici mrtvo. Zdravniki so dognali, da je zadobila več ran. Te dni so zaprti črnovojniškega infanterista Matijo Veselka, na katerega leti sum, da je gostilničarko umoril. Veselko taji odločno.

V Renčah pri Gorici je dne 19. decembra 1915. v vojaški bolnici umrl Josip Lavrič v starosti 33 let.

Umrl je v Barkovljah Anton Jan, finančni nadpaznik v pokoj.

Smrtna kosa. V blaznici na Studencu pri Ljubljani je umrl 46 letni Anton Božič iz Sentviške gore v tolimskem glavarstvu. V Sempasu je umrl Ivan Remec, star 81 let.

Izmed slovenskih učiteljev v Trstu in okolici je bilo pozvanih pod orožje 40. V vojaškem stanu je napredovalo do častniške šarže 6 učiteljev, brez šarže jih je ostalo 18, ker so ali oboleli, bili ranjeni ali vjeti. V ruskem vjetništvu so štirje, ra-

Iz stare domovine

Koze. Od 6. do 12. febr. je zbolelo v Galiciji 1626 oseb domačinov za kozami, v Bukovini pa 26 domačinov. Drugod je zbolelo za kozami 71 oseb,

njenih je 7. Padla sta Jakob Mersek in Julijan Gerdol.

V vojaško službovanje je odšel policijski predsednik v Trstu dr. Manussi in sicer k nekemu ulanskemu polku kot major. Policijsko ravnateljstvo vodi sedaj dr. Mahkovec.

Devet mesec je bil skrivit v Trstu Riccardo Zampieri, urednik lista "L'Indipendente", ki je bil začetkom vojne vstavljen. (Po devetih mesecih je Zampieri prišel iz svojega skrivališča in se sam javil pri policiji, ki ga je internirala.

Bivši župan na Reki Rihard Zanella izpuščen iz ruskega vjetništva in izročen Italiji. Na Reki je dolgo časa županoval in bil tudi poslanec italijanski irrendentist Rihard Zanella. Dolgo časa se je vstavljal vojaški službi, ko je izbruhnila vojna, in porabljal vse mogoče sredstvo, samo da ni bilo treba iti pod bojne zastave. Slednjic so mu rekli v Budimpešti, da ga aretirajo, ako ne nastopi vojaške službe. Zanella je poročnik. Oglasil se je in odšel na rusko bojišče, kjer je porabil prvo priliko v neki noči, da je zbežal v ruski tabor. Sedaj je izročjen "materij Italiji", da se bojuje za njo.

Zadet od sovražne granate je umrl na dobljenih ranah v Renčah Avgust Mohorčič. V Ljubljani je bil dobro znan; pri tovariših je bil priljubljen. Predno je odšel k vojakom, je bil vesten in marljiv član Sokola I. v Ljubljani.

Težko ranjen je bil v Galiciji pri Kluszkorovu med 4. in 10. sept. 1. l. infanterist 17. pešpol-

Dalje na tretji strani.

Slika predstavlja strašne razvaline treh brzovlakov New York Central železnice, ki so nas tale, ko so v sredo s jutraj trije vlaki trčili skupaj pri Amherst, blizu Loraina.

Pogrebniški odnašajo v posebnih košarah ostanke človeških trupel, roke in noge in druge kosti mrtvih oseb, o katerih se ne ve, komu spadajo; 27 oseb je bilo pri tej nesreči ranjenih.

Slovenska Dobrodelna Zveza

(SLOVENIAN MUTUAL BENEFIT ASSN.)

Ustanovljena 23. nov. 1914.

Iskoper. 13. marca 1914.

770.000.000

770.000.000

GLAVNI SEDEŽ: CLEVELAND, OHIO

VRHOVNI URAĐNIKI:

PREDSIEDNIK: JOHN GORNIK, 6106 ST. CLAIR AVENUE.
PODPREDSEDNIK: PRIMOR. KOGUJ, 3904 ST. CLAIR AVE.
TAJNIK: FRANK HUDOVČENIĆ, 1052 EAST 62ND ST.
BLAGAJNIK: JERNEJ KNAUŠ, 1082 EAST 62ND STREET.
VRH. ZDRAVNIK: J. M. SLESISKAR, 6127 ST. CLAIR AVE.

ODBOVNIKI:

Frank M. JAKOBIĆ, 1203 Norwood Rd. Jos. RUSE, 8713 Bonna ave.
Frank ZORIC, 5909 Prosper ave. Frank CERENA, 6055 St. Clair ave.
Anton GRDINA, 6127 St. Clair ave. Jozsef SMUK, 1051 Addison Rd.

Sede vrhovnega odbora na vsako sredo četrti nedelje v mesecu ob 1.30 uro popoldne v pisarni vrhovnega urada.
Pisarna vrhovnega urada 843 E. 52nd St. drugo nadstropje, zadaj. Cuyahoga, Tolson, Princeton 1378 B.

Vsi dopisi, druge uradne stvari in denarne nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega tajnika.

Zveštino glasilo: "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Vsem rojakom v Clevelandu se da v naznanje, da je društvo "Srca Jezusovega" se odločilo sprejemati nove člane od 16 do 35 let.

vstopnine prosto, in sicer za tri mesece, april, maj in junij.

Torej kogar veselji postati član tega najbolj premožnega društva v Clevelandu, naj nikar ne odlašaj, ampak naj se takoj posluži ugodne prilike, katere se mu sedaj nudi. Za več pojasnila naj se vpraša pri predsedniku John Pekolu, 1197 E. 61st St. ali pri Math Oblak, 1235 E. 60th St. (Fri-June 9)

Naprodaj je lična hiša s 6 sobami, kopalnice, gorka in mrzla voda, klet, podstrešje, shramba za premo. Cena je samo \$2300, takoj \$500, drugo na obroke. Sprejme se tudi drugi mortgage. Vprašajte pri Mitschell, 925 Illuminating Bldg. Central 5971.

POZOR!

(Naznanja se rojakom, da se prične pomladanska privatna šola z mesecem aprilom. Sprejelo se bo še deset učencev. Toraj rojaki, kateri se želijo učiti angleščine, ne zamudite te prilike ter se oglasite ob pravem času. V tej šoli se bo tudi učilo, kako se mora učenec učiti, da vztraja in dobi veselje do učenja v angleščini. Za pojasnila se oglasite od 10-12 ure dopoldne v nedeljo, 2. aprila v Birkovi dvorani, Glejte na sobo, kjer je zapisano "Sola."

Pronajdeno za jako dobro.
Pred nedavnim časom smo sprejeli od enega naših častitljivih odjemalcev pismo, iz katerega posnemamo sledeče: "Poročim, pošiljate mi še dve steklenici vašega Ameriškega grenkega vina. Pronašel sem to zdravičko kot jako dobro, da regulira sistem in daje apetit." Rev. Jos. Conrath, župnik, St. Joseph Church, Rawlins, Wyo.

Mi se popolnoma strinjamo z Rev. Conrathom in pristavljamo še, da sprejemamo na stotine in stotine takih pisem od ljudi, ki so preskusili Triner in pronašli, da je res tak kakor se o njem trdi. Lahko se zanesete na Trinerjevo ameriško grenko vino, da vam bo mnogo pomagalo, če ne morete prebavljati, če ste zaprti ali enake bolezn. Po lekarnah. Cena \$1.00. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Kadar potrebujete dobrega linimenta, vprašajte za Trinerjevega. Pripravljen je iz najboljših zmesij od zanesljivih kemistov in farmacistov, pod nadzorstvom zdravnika. Ni bolj ljega kot Trinerjev liniment. Cena 25 in 50, po pošti 35 in 60 centov.

Pozor, rojaki!

Naznanjam Slovence, da sem odprl restavrant in prodajalno z mehko pijačo, cigarami in tobakom. Sprejemam na hrano in stanovanje rojake, ali samo na hrano in brez stanovanja. Imam tudi čedne sobe za prenočišče. Vselej točna in čedna postrežba vsem gostom. Za obilen obisk se priporočam **JOHN ŽUZEK**, 1009 E. 62nd St.

Soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta. 6005 St. Clair ave. (39)

DELO! DELO!

Močni možje dobijo takoj stalno in dobro delo v tovarni. Delo na kose ali na dnevno delo. Dobra plača. Lake Erie Iron Co. severno od St. Clair ave. (47)

Naprodaj je jako dobro ohranjeno pohištvo za več fantov, po jako nizki ceni. Proda se radi selitve iz Clevelanda. Se proda vse skupaj ali posamezno. Lahko tudi fante obdrži na bordu, 5605 Bonna ave. (39)

POZOR!

(Naznanjam cenjenemu občinstvu, da se sprejemajo naročila, kar se tiče barvanja in papiranja na starem prostoru, t. j. na 1011 E. 64th St. ne pa na 6528 St. Clair ave. dokler se stvar ne uredi. (Wed-June 30) **FRANK MIHELIC**, 1011 E. 64th St.

NEDELJSKI IZLET

APRIL 16. Je prvi izdani NEDELJSKI IZLET na Nickel Plate Road. 25c do \$1.00 ZA SEMINTJA. Za informacije in obisk na E. A. AKERS, agent, 733 Euclid Ave. Cleveland, O.

Stalno službo dobi dečko, star nad 16 let, da postavlja keglje na kegljišču John Krall, 961 Addison Rd. (39)

SLOVENCEM

Želim naznaniti, da sem otvoril svojo lastno krojačnico na 6113 St. Clair ave. kjer imam že sedaj trgovino z moško opravo in čevlji.

Obleke, katere naročite pri meni, bodo vedno narejene po najnovejši modi. Dobro delo in trpežno vam vedno garantiram, kajti dolgoletna skušnja v tem poslu me je dovolj naučila. Rojakom se priporočam v obilen obisk.

Naznanjam tudi, da sem dobil v zalogo spomladanske čevlje in vso drugo moško opravo. Pošiljam blago v staro domovino zašeljivo in točno. (34) **FRANK GORNIK**, slovenski krojač in trgovec z moško opravo. 6113 St. Clair ave.

NAZVANILLO.

Cenjenim gospodinjim in dekletam utjudno naznanjam, da imamo sedaj tudi dobro šiviljo, ki vam izdela obleke po vaši želji in po poljubnem kroju. Delo bo dobro, cene zmerne. Ker je trgovina na novo urejena smo si nabavili sedaj veliko zalogo, krasne vzorce volnenege blaga ter lepo izbero blaga za pomladansko sezono. Ker bo treba novih, lepih oblek za bližajoče se Velikonočne praznike, se vam nudi sedaj lepa prilika. Se priporočava **TOMŠIČ & ŠTAMPFEL**, 6129 St. Clair ave. (40)

Naprodaj imam dve novi hiši, vsaka za dve družini, jako čedne in moderne hiše, na lepem prostoru. Objednem naznanjam cenjenim rojakom, da sprejemam vsa stavbena in kontraktorska dela. **FRANK OPASKAR**, 1106 E. 64th St. Rosedale 3595 R. (41)

Dekleta, stara nad 18 let, dobijo takoj dobro in stalno delo v tovarni. \$1.25 na dan za lahko delo, \$1.50 za delo pri stroju. Lake Erie Iron Co. 915 E. 63. St. severno od St. Clair ave. (41)

ZA VELIKONOČ!

Če nameravate kupiti nove obleke za Velikonoč, tedaj odkrijte na veliko odprtijo "Kleionove" nove trgovine z moškimi oblekami in potrebčinami. \$10 in \$15 obleke "Clothcraft". Ob otvoritvi bo igrala godba in se bodejo dajala lepa darila. Kleinova trgovina z moškimi potrebčinami. 6031 St. Clair ave. (40)

Dr. F. J. KENNEDY, zobozdravnik. Uradne ure: Od 9. zjut. do 5.30 zveč. Ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah tudi zvečer. Vse delo garantiram. Zobje se izvlačijo brez bolečin. Mi govorimo slovensko. (38) Dva mlekar'ska vozova in avtomobil truck za 1 tono, sta na prodaj. Po jako primerni ceni. 5366 St. Clair ave. (38)

Naprodaj je krasen, nov piano, na ogled pri A. Grdina, 6019 St. Clair ave. Vse podrobnosti poizveste v trgovini istotam. (38)

Naprodaj je jako čeden saloon, v delavskem kraju zraven tovarne, proda se do 150 kosil opoldne, dela izvrstno trgovino. Cena samo \$3500 z vso opravo vred. Posebno pripraven za mlad par. — Naprodaj je tudi lepa hiša s 14 sobami, za 4 družine, čena samo \$4500. Tako; \$1500, drugo na lahke obroke. Za vse to se pozve pri Geo. Travnikarju, 1357 E. 55th St. (39)

Pozor, Slovenci! Priporočam se slovenska perica, ki pride po perilo sama, ga opere na domu in zopet prinese na dom. Lepa in čista postrežba. Se priporočam v obila naročila. Terezija Legat, 390 E. 165th St. Collinwood (39)

Držite se gesla: Svoji k svojim! Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel znan saloon in hotel "Gilbreath" na 694 E. 152nd St. Collinwood. Tu imam vsak dan sveže pivo, domače vino najboljšje vrste, fino žganje, dročnik, brinjevec in dobro slivovko. Imam vselej najfinejše smodke ter dobro okusno hrano vsak dan, sveži golaš, za prigriček pa vedno domače kranjske klobase. Nadalje imam na razpolago mnogo lepo urejenih spalnih sob za prenočišče. Pri meni svira vsako soboto godba pri kateri se fantje lahko po domače zasukajo. Pozdravljam vse Slovence in Slovenke po celem Clevelandu in okolici ter se jim priporočam. Anton Seršhen 694 E. 152nd St. Collinwood, O. (Mon-Fri-38)

POZOR ROJAKI!

Išče se žena ali dekle za hišna dela in da čuva na enega otroka. 1114 E. 63rd St. (39)

Dva poštena fanta se sprejemata na hrano in stanovanje. Tu di kopalnice v hiši. Vprašajte na 1215 E. 60th St. (38)

Vsakemu, kateri mi pošlje naslove svojih prijateljev in znancev živčih v Ameriki, mu pošljem lep spomin. ap **HEN. J. SCHNITZER, BANKIR.** 141 Washington St. NEW YORK.

POZOR!

Naznanja se rojakom, da se prične pomladanska privatna večerna šola z mesecem aprilom. Sprejeli se bojo učenci pred prvim aprilom, da se stvar vsa vredi ter preskrbi potrebne reči.

Toraj rojaki, kateri se želijo učiti angleščine, ne zamudite prilike ter se oglasite ob pravem času. V tej šoli se bode tudi učilo, kako se mora učenec učiti, da vztraja in dobi veselje do učenja angleščine.

Za pojasnila se oglasite od 7. do 9. ure zvečer pri L. A. Starac, 6727 Bonna ave. Zagorje (38)

Kadar zgubite en zob, zgubite dva. In ali veste, da kadar zgubite dvoje svojih zob, da zgubite takorekoč celo zobovje? Manjkajoči zob v spodnji zobni unči korist zob, ki je dotičnemu nasproti v gorenji zobni in narobe. In to vam škoduje na zdravju, kajti brez popolnih zob nikakor ne morete biti popolnoma zdravi. Jaz vam lahko preskrbim manjkajoče zobe in jih naredim da izgledajo popolnoma naravni.

Uradne ure: Od 9. zjut. do 5.30 zveč. Ob ponedeljkih, četrtkih in sobotah tudi zvečer. Vse delo garantiram. Zobje se izvlačijo brez bolečin. Mi govorimo slovensko. (38) Dva mlekar'ska vozova in avtomobil truck za 1 tono, sta na prodaj. Po jako primerni ceni. 5366 St. Clair ave. (38)

Naprodaj je krasen, nov piano, na ogled pri A. Grdina, 6019 St. Clair ave. Vse podrobnosti poizveste v trgovini istotam. (38)

Naprodaj je jako čeden saloon, v delavskem kraju zraven tovarne, proda se do 150 kosil opoldne, dela izvrstno trgovino. Cena samo \$3500 z vso opravo vred. Posebno pripraven za mlad par. — Naprodaj je tudi lepa hiša s 14 sobami, za 4 družine, čena samo \$4500. Tako; \$1500, drugo na lahke obroke. Za vse to se pozve pri Geo. Travnikarju, 1357 E. 55th St. (39)

Pozor, Slovenci! Priporočam se slovenska perica, ki pride po perilo sama, ga opere na domu in zopet prinese na dom. Lepa in čista postrežba. Se priporočam v obila naročila. Terezija Legat, 390 E. 165th St. Collinwood (39)

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

3. NADS. PERMANENT BLDG. 746 EUCLID AVE. blizu E. 9th St.

KRONIČNE IN KRVNE BOLEZNI SE ZDRAVLJO

Na isti način in z istimi aparati kot zdravijo v VELIKIH SANITORIJIH V EVROPI

Uradne ure: 9. zjut. do 4. pop. 7. zveč. do 8. svč. 10. do 12 dop. ob nedeljah.

Isrežite ta oglas, da ne pozabite naslova

Naprodaj sta dva leta na vogalu Waterloo Rd. in E. 160th St. Jako ugodno za kako trgovsko podjetje. Poizve se pri lastniku M. Plut, 3611 E. 81st St. Newburg. (Fri. June 30)

Potrebujem dva izurjena krojača. Dobra plača in stalno delo. Oglasite se takoj pri Fr. Poje, slovenski krojač in trgovec, 4015 St. Clair ave. (38)

Takoj dobe delo slovenska dekleta, ki znajo tudi angleško. Služba je v prodajalni. Oglasite se pri Reimer's Dry Goods Store, 3423 St. Clair ave. (38)

Naprodaj je jako čedna hiša s trgovino, 7 sob. Jako dober prostor za čevljarstvo ali grocerijsko trgovino. Poizve se na 1130 E. 68th St. cor. Bliss ave. (38)

Trije prostorni fantje se sprejmejo na čedno stanovanje. Oglasijo naj se pri Mrs. J. Jarc, 1358 Marquette Rd. (39)

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO

CLEVELAND-Daily, May 15th Nov. 15th-BUFFALO

FRANK MULEY NAZANJUA, DA DELUJE ZA THE RAY S. DUNHAM COMPANY 1314 ST. AND MILES AVE. Naprodaj je nekaj čez 1000 letov, na katerih je močno voda, kanali, tlaki, plinirane ceste in lepa drveca. MILES HARWARD PARK. Pridite k nam in se pogovorite. 1081 ADDISON ROAD. Tel. Bell Garfield 4811 E

100 kron za \$13.00

pošiljamo v staro domovino po dnevnikih cenah.

DENAR

V Avstrijo in Ogrsko. Točno izplačano v hiši. Akers, Folkman & Lawrence Stare znana firma. 733 Euclid Ave. OD 8. ZJUTRAJ DO 6. ZVEČER OB NEDELJAH OD 8-12 OP. Zastopniki vseh parobrodskih družb.

KRALJ MATJAŽ.

(ZGODOVINSKA POVEST IZ ŽIVLJENJA SLOVENCEV)

Tihota in hlad sta vladala v lepem senčnatem gozdu, po katerem sta se zdaj previdno plazila Simon Kozina in cigan Miško in si polglasno pripovedovala svoje doživljanje. Minuto je že več let, kar je Simon Kozina pobegnil od ciganov, s katerimi se je bil klatil dlje časa, in imela sta si torej marsikaj povedati. Simon je tudi izvedel, da je pater Celestin hčerko ciganskega poglavarja v gozdu napadel in ji storil silo, da je Miško potem užgal samostanski skedenj in da je pater Celestin s samostanskimi hlapci v ribiški koči pri Bevkah presenetil cigansko tolpo, in dva cigana ter hčerko kralja Davida odpeljal v samostan ter jih vrget v ječo, kjer so še sedaj.

—Kralj David se je zaklel, da jih reši, pa če bi moral vse požgati in poklati, je pripovedoval Miško. Ko si nas ti zapustil, je bila Ester še otrok. Zdaj je lezra ženska, da ni take na celem Kranjskem. Kralj David jo je varoval kakor svoje oko. Sicer pa ga dovolj poznaš in veš, da ne bo prej mahal, dokler svojega otroka ne osvobodil.

—A kaj naj jaz storim pri tem, je vprašal Simon, da se je kralj David ravno na mene zmišlil?

—Tudi to ti povem, je menil Miško. Kralj David te potrebuje, da bi te poslal kot vojvoda v samostan. Ti si gospod, ti znaš latinsko, ti si pravi mož za tak posel. Nevarnosti ni nobene, a če svojo nalogo dobro opraviš, te bo kralj David tudi kraljevo plačal.

Po dolgi hoji sta prišla Simon Kozina in njegov spremljevalec do ciganskega taborišča na mali planjavi. Ze od daleč se je čulo otročje vriskanje. Dnevje je še zapiralo pogled na tabor, a kmalu so odstopila drevesa in Simon Kozina je uzrl tri šotore, okrog katerih je solnce pletlo blesteče vene in pred katerim je kežal sredi svoje čete ciganski poglavar kralj David.

Kar se je v onih časih klatilo ciganskih čet po Kranjskem in po Štajerskem, po Koroškem in po Primorskem, vse so priznavale kralja Davida za svojega poglavarja. Kralj David je bil že okoro sto let star. Dolga siva brada mu je segala do pasu, v znamenju svojega dostojanstva pa je nosil kakor jajca debele zlate gumbice in palico z zlato sekirico na koncu. Ciganov se je bilo iz južnoslovenskih pokrajin priteplo na tisoče v Avstrijo; bežali so pred Turki in postali pravi strah naših dežel.

Kralj David in Simon Kozina sta si nekaj časa molče gledala v oči in potem molče segla v roke. Kar je bilo ciganov in cigank v taborišču, vsi so se umaknili v stran in pustili moža sama.

—Sedi Simon, je čez dolgo časa rekel kralj David in legel v travo. Kar je bilo — bodi pozabljeno. Govoriva, kakor se spodobita med resnimi možmi.

—Prav, je odgovoril Simon. Kozina. Pripravljen sem storiti kar želiš.

Zdaj je začel kralj David pripovedovati o svoji hčerki in njenih spremljevalcih, ki so bili zaprti. Stari trdi mož, ki je že stokrat gledal smrti neustrahno v obraz, je postal, govorec o svoji hčerki, mehak in je bolešno pulil svojo gosto belo brado. Potem pa je planil pokonci in slovesno rekel:

—Prisegam ti, Simon Kozina, da te kraljevo poplačam, če mi rešiš hčerko. Prisegam ti pri večnem solncu, da ti izročim cel mernik beneških cekinov, če otmes mojo Ester.

Simonu Kozinu se je kar bliščalo pred očmi, ko je slišal to obljubo. Cel mernik beneških

cekinov, to je bilo res kraljevo plačilo, kakršno je mogel obljubiti samo ciganski kralj, plačilo, ki je potepušta že davno sitemu Simonu Kozinu zagotavljalo brezskrbno in udobno življenje do smrti.

—In jaz, kralj David, ti prisegam pri spominu svoje matere da storim vse, kar ukažeš in da da ne neham prej, dokler tvoje hčere ne rešim.

Moža sta si krepko stisnila roke, kakor bi hotela s tem potrditi sklenjeno zvezo in potem zgodaj legla v travo, da se natančno domenita o svojem načrtu.

Šele proti večeru je Simon Kozina zapustil ciganski tabor. Kralj David in Miško sta ga spremljala po gozdu, dokler se ni v daljavi zasvetila velika cesta, vodeča na Vrhniko. Tam so se možje poslovili. Cigana sta se vrnila v svoj tabor, Simon Kozina pa je sam krenil proti Vrhniki. Zdaj pa je hodil lahko in gibčno in veselo mu je bilo pri srcu, kajti v žepu je živketalo dvajset svetlih beneških cekinov, ki mu jih je bil pri slovesu stisnil v roke kralj David, povrh pa je imel zavest, da jih dobi še cel mernik.

Ze je mesec razlival svoj blesteči sijaj na zemljo in ze so v posameznih hišah gorele luči, ko je prikoral kralj Simon Kozina na Vrhniko. Spomnil se je znanja, ki ga je storil jutraj na cesti blizu Sinje Gorice in gostilne, ki mu jo je bil nasvetoval prijazen pisar trškega sodnika. Pazno je motril posamezne hiše, dokler ni njegovo oko zagledalo ošabno ob cesti stoječo hišo, nad katero je bilo napravljeno znamenje sv. Trojice.

V gostilni je bilo prav živahno, čeprav nizka, vendar prostorna sobana je bila polna voznikov, ki so prišli iz Trsta ali iz Italije tod prenočevali in svoj obilni zaslužek zapravljali. Tudi tržani so hodili radi v to gostilno, v stranski sobi pa se je zbirala trška vospoda okrog svojega sodnika Završana.

Simon Kozina je nastopil v gostilno pri sv. Trojici kakor mož, ki ima dvajset pristnih beneških cekinov v žepu in se zaveda svojega bogastva. Ko je pa še povedal, da je bratranec vrhniskega župnika in da je bil svoj čas, ko je še služil pri baronu Eckhu na Gorenjskem, poseben prijatelj Antona Magajne iz Verda, so vrhniski tržani pred zgovornim možem dobili velik respekt in mu vse povedali, kar je vprašal, da je v kratkem času spoznal osebnostne razmere v celem okraju.

Predno je Simon Kozina legel spat, se je naslonil na okno svoje sobe in razmišljeval o velikih spremembi, ki se je zgodila ta dan v njegovem življenju. Pred njim je ležala Vrhnika, podobna izumrlemu mestu. Prebivalci tega trga so živeli samo v spominih in v nadah, sedajnosti pa niso pojmlili.

Znameniti dogodki tega časa niso našli v tem kraju odmeva. Ljudi niso strašili Turki, pred katerimi se je tresla vsa Evropa, ker so bili prepričani, da Turki ne pridejo do Vrhnike in tudi mogočno reformacijsko gibanje se ni našlo tukaj odmeva. Sicer se je med kmeti tega okraja že dlje časa širilo nezadovoljstvo s katoliško duhovščino in se je kmetstvo ljudstvo začelo oklepiti novih naukov, ali trg sam je bil še odločno katoliški. Samo ena oseba je bila v trgu, ki je javno kljubovala katoliški cerkvi in njenim zastopnikom. To je bila gospa Regina, soproga "vrhniskega Pilata" Završana.

Noč je bila svetla, tako da se je videlo daleč naokoli. Z barja in z bližnjih gozdov je lahni spomladanski veter nosil svoj sveže trave in mladih smrek. Mesečina je svetlikala nad

stnehami in ob hišah, izpreminjala njih nejasne boje in stvarjale iz njih čudovite nove harmonije.

[Simon Kozina je gledal nepremično na vrt nasprotne hiše kjer sta sedela v mirnem pogovoru gospa Regina in njena mati in čakali, da se sodnik Završan vrne domov. V gostilni so bili Simona natančno podučili tudi o gospej Regini. Ko jo je sedaj videl na njenem vrtu, se je vsa njegova pozornost osredotočila nanjo, kakor bi od nje pričakoval posebne podpore pri rešitvi svoje težke naloge.

Toda narav je bila močnejša nego volja Simon Kozine. Utujenost je moža prevzela. Naslonil je ob roko svojo malo glavo, ki je bila podobna glavi kaške stare aristokratske deviče, katera se je vdala pijaci, in zaspal je na oknu. Ko se je končno prebudil, je bila tudi na Završanovem vrtu že tema, mesec se je bil izgubil z obzorja in veter je podil samo še hlad in vlažnost pred seboj. Sedaj je tudi Simon Kozina poiskal svoje ležišče.

IV.

Majhen in skromen je bil dom Antona Magajne na Verdu. Sredi malega vrta, po katerem je cvetoči bezeg razširjal svoj omamljivi vonj, je stala stara in že jako slaba hiša, vsa obrasla z zelenjem, da so se z nekoliko oddaljene ceste komaj okna razločevala. Iz za davnih časov je bilo to posestvo svobodna kmetija in Magajni na njej gospodarili. Anton Magajna je bil to svobodno kmetijo podedoval po svojem bratu; prej je služboval na raznih graščinah kot oskrbnik, nazadnje pri baronu Eckhu v Begunjah na Gorenjskem. Po nenadni bratovi smrti je popustil službo in sedaj sam gospodaril na tej domačiji. Gospodinjstvo mu je vodila edina sestra Ana, še mlada udova samostanskega logarja. Na koncu Magajnovega vrta, v prostorni hladni lopi, je sedela mala družba in živoju razpravljala o velikem boju, ki so ga bojevali kranjski deželni stanovi z nadvojvodo Karlom zaradi enakopravnosti protestantov s katoličani.

V družbi je bila tudi gospa Regina, ki je tiho in molče sedela poleg Magajnove sestre in poslušala živahna razpravljanja o bojih kranjskih deželnih stanov z nadvojvodom Karlom, ki ni hotel protestantom dati pravice. Ne enkrat ni posegla v pogovor, dasi se je z vso dušo oklepala nove vere in z vso strastjo svojega ognjevitnega temperamenta sovražila papiste. Le zdaj in zdaj je dvignila svoje belo čelo. S svojimi velikimi temnimi očmi, ki so sijale kakor večne zvezde svetnice Venere, je pogledala nekako vprašujoče okrog sebe, kakor bi hotela reči: Čemu se pripravite, saj je vendar vse jasno. In zopet je tekla pogovor dalje in postajal čedalje burnejši.

—In naj cesar in nadvojvoda še tisočkrat prepovesta oznanjanje evangelijskih resnic, je dejal Anton Magajna srdito, jaz se vendar ne uklonem. In če bi imel papež vrh svojih treh kron še četrto, od božje besede me ne odvrne.

—Mene tudi ne, je zaklical nekdo od zunaj in pri vohu v lopo se je prikazal dolgi Laban. Čisto prav imate, gospod Magajna. Dolej vam nisem in nisem hotel verjeti, ali danes sem spoznal svojo zmotu. Jaz prestopim zdaj k novi veri, ali pa grem k ciganom.

Vsi so se smejali dolgemu Labanu, a ta se je držal jako resno in svečano.

—Kaj se je pa zgodilo Laban, da si tako nevoljen in se hočeš odvrniti od vere samostanskih gospodov, je vprašal

Magajna in ponudil Labanu vrč vina. Laban se pijače ni branil. Ko je pogasil svojo žejo in si obrisal z rokavom dolge brke, je možato sedel na klopi.

—Danes se ni treba prav nič smejati, je rekel dolgi Laban. Jaz sem se res spreobrnil. Sedem let sem hodil vsak dan na Zalostno goro prosit Mater božjo, naj gleda, da dobim jaz tisto kajžo, ki jo ima moja teta v Rakitni. Zdaj je teta umrla, kajžo je pa dobil čisto tuj človek. Na, in pri taki veri naj jaz ostanem? Za ves svet ne!

—No, le malo potrpi, je menil Magajna. Saj se ti v samostanu prav dobro godi, a predno se okleneš evangelija, ga moraš vendar spoznati.

—Ah — tisto klostersko življenje je tudi tako postalo, da ga ni več prenašati. Odkar je bila ona rabulka zaradi ciganke, se je v klostru vse spremenilo.

—Kaj pa je?

—Sedem letvic božje jeze se je zllilo v samostan, je pripovedoval Laban. Prijor Ahacij je postal tak, da ga ni več prenašati. Danes je divji, kakor bi ga bil sam satan obsedel, drugi dan pa zopet joka in se napije, kakor tisti Bonač, ki je dobil v dar hišo in majhen mlin, ker je vzel priporjevo ljubico za ženo in zdaj priporjevega sina pestuje. Pravi gospodar v samostanu je zdaj pater Celestin. Časih se mi zdi, da se pripor Ahacij in pater Celestin kar pobijeta, tako se pripravata; čez uro sta pa spet dobra in vse se zgodi tako, kakor hoče pater Celestin, pred katerim se zdaj še menihi tresejo. In po noči! Včasih se iz podzemskih ječ čuje tako ihtenje in vpitje, da me je kar groza.

Družba je z napeto pozornostjo poslušala nerodno pripovedovanje dolgega Labana, tembolj, ker zadnji čas ni bilo iz samostana ničesar več slišati. Vedelo se je samo, da je začel samostan s svojimi podložnimi kmeti ravnati silno kruto in jim nalagati čedalje večjih bremen. O notranjih dogodkih v samostanu pa se ni izvedelo ničesar.

—Čuješ, Laban, je vprašal Magajna, povej vendar, kaj je pa z Erazmom?

—Ko bi jaz vedel, je odgovoril Laban in odmaknil roki, s katerima se je doslej nekako krčevito oklepal vrča. Smili se mi — a pomagati mu ne morem. V tisti ječi ga drže, v katero se pride samo iz samostana. Temna in mokra je ta ječa, prav kakor bi ti hudiči hoteli, naj Erazem v njej pri živem telesu segnijo. Še tisti cigani, ki jih imajo zaprte, so v boljših ječah.

—Kaj Erazma ni mogoče na kak način osvoboditi? je vprašal Magajna. Dokler bo pater Celestin gospodar v samostanu, ne bo Erazma izpustil iz ječe in s pritožbami se nič ne opravi.

—Ej, ko bi jaz vedel, kako Erazma spraviti iz ječe, bi bil to že zdavnej storil, je dejal Laban. A posameznik ne more ničesar opraviti. Kmete bi lahko naščuval na punt, a ti se boje Najsvetejšega. Sicer pa je samostan zdaj tako utrjen in je vedno toliko stražarjev doma, da bi tudi kmetje ničesar ne opravili.

—Torej se da le z zvijačo kaj doseči.

—Seveda! Samo z zvijačo! A povejte s kakvo zvijačo. Laban je bil tako jezen, da je kar ob mizo udaril. Ze vse te tedne si belim glavo, kako bi Erazma spravil iz ječe, pa mi ne pride nič pametnega na misel. In prav zato sem prišel k vam, da mi svetujete.

Nastal je molk. Skozi zelenje, s katerim je bila lopa obrastla, se je prikazal svetel zahajajočega solnca in pretpel na belem krilu gospe Regine in na njenih rujavih lasih.

[Stvar je treba dobro premisliti, Laban, predno se kaj stori. Veseli me pa, da si pripravljen pomagati. Oglaš se večkrat pri meni. Kar bo mogoče storim vse, da rešiva Erazma.

Med resnimi pogovori se je približal večer. Šele ko je zavladala večečastno globoka nočna tihota, se je odpravila družba proti Črnlki. Magajna in

Anica sta spremljala svoje goste, mesec pa jim je razsvetljeval pot. Kar samo ob sebi se je zgodilo, da sta Magajna in gospa Regina šla skupaj. Gospa Regina je bila okrog vratu ovila črn šal tako, da je bila v molčekem sijaju svetlega večera njena glava podobna cvetu, ki gleda iz vaze. Družba, ki je šla spredaj, je bila zgovorna in glasna, gospa Regina in Magajna pa si nista imela ničesar povedati.

Šele proti koncu pota se je gospa Regina nekoliko ustavila in polglasno rekla:

—Nevarnega dela ste se lotili, gospod Magajna. Boj s papisti je težak in že marsikdo je moral plačati s črvo in z življenjem, da se jim je uprl.

Dalje prihodnjič.)

Tisoče in tisoče rojakov bere "Clevelandsko Ameriko". Ali ste tudi vi med njimi, ali ste zvest naročnik lista?

Varno in zanesljivo

MI POŠILJAMO denar V AVSTRO-OCESKO POTOM HRANILNICE NA DUNAJU

Vsak, ki pošlje denar, dobi potrdilo prejemnika. Hitra in poštna postrežba.

Odpri urad na pošiljanje denarja

ob nedeljah od 10-12 dop. v L. nadst.

Conjenim društvom priporočam svoje lepe epremnjane DVORANE za seje, veselice in druge prilike. GOSTILNA z najboljšimi pijačami, drobno in debelo. Garantirano blago, nizke cene.

LEO SCHWALB,

6131 St. Clair Ave.

GNJUS PRED HRANO.

Kaj je vzrok, da ste zgubili apetit? Mnogokrat se zgodi, da nam mahoma zgine apetit in da se nam hrana celo studi. Zdi se kot bi narava hotela zmanjšati uživanje hrane, katere ne more prebaviti. Oslabljeni organi za prebavo ne morejo delovati in se branijo sprejeti hrano. Te kaže, da je treba organe pojačati, da opravljajo svoje delo brez truda. Mi želimo priporočiti

Trinerjevo Ameriško Grenko Vino.

To veliko zdravilo bo v prvem mestu očistilo prebavljalne organe in jih pojačalo. Zguba apetita in gnjus pred hrano, bo polagoma zginil in zopet boste imeli

Zdrav apetit, telesno moč in duševno energijo.

Kakor hitro vam manjka ena izmed teh treh potreb življenja, morate rabiti Trinerjevo ameriško grenko vino in posledica vas bo prijetno iznenadila. Rabite ga tudi pri

NEMIR PO JEDI, ZAPRTJE, KISLA ALI GRENKA BRUHANJA, MORSKA BOLEZEN, PLINI, KRČI.

Lahko ste prepričani, da vam prinese Trinerjevo ameriško grenko vino zaželjeno pomoč.

PO LEKARNAH. CENA \$1.00

Jos. Triner,

IZDELOVALEC

1335-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vaša družina bi morala imeti vselej dobro sredstvo proti kašlju pri roki. Rabite TRINERJEV "COUGH SEDATIVE", kjer ni nobenih strupenih primesi, kakor morfin ali kloroform. Rabite ga pri kašlju, hripavosti, bronhitis bolečinah v grlu in t. d. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Ker so se poslednji čas poštna razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljajte ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100K velja sedaj \$13.50 s poštnino vred.

Brzjaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanje pa denarje poslati potom brzojava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.